

Szerkesztőség, kiadó-
nyvatál és nyomda
Központi-utca, Szt. Erőse
1. Pó. — Brassó-utca 12.
Az Új Kelet telefonjai
Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Haber osztály 459
Tel. N. Sz. 538

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek eljuttatni
sz. Kéziratokat nem
adnak vissza és nem érik
hetünk meg

ÚJ KELET

KELET-POLITIKAI-NAPILAP

Wien
400 lei
220 lei
120 lei
40 lei
Egy szám ára pályaművekre
és vidéken is 2 lei

V. évfolyam, 150. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Thamuz 17

1922. július 13. Csütörtök

A magyarországi és a romániai zsidó kisebbségek ügye a népszövetség előtt

„A papi fogalom rossz értelmezése.”
A román zsidóságot naturalizálni kell

— Az Új Kelet tudósítójától —

A népszövetség még az elmúlt évben egy tudósítóból és politikusokból álló bizottságot nevezett ki a kisebbségek védelmének tanulmányozására. A bizottság később érintkezésbe lépett a svájci Kelle lelkészrel, a vallási kisebbségek védelmére alakult amerikai bizottság képviselőjével. A bizottság Brüsszelben és Münchenben tárgyalt: a kérdést alapos tanulmány tárgyává tette és népszövetségi ligék prágai konferenciájára elé terjesztette jelentését. A jelentés a következő három részből áll:

1. Sir Dickinson, a bizottság elnöke jelentése a kisebbségi problémáról általában.

2. A kérdés jogi része a svájci professzortól.

3. Th. Ruysen tanár jelentése az egyes államok kisebbségi viszonyairól. Az utóbbi részben szerepel a zsidó kisebbség.

A balti államokról ezt olvastuk: A kisebbségek oroszok, zsidók, lettek, baltiak. Számuk csakolyan és mint kisebbségek az országban nem számottevők. Lettlandban a kisebbségek negy száza zsidó. Meg kell említeni a németeket, amelyeket a Párisban szervezett „Comité des Délégations Juives” terjesztett a népszövetség titkársága elé a lett zsidók sorsáról. Elsősorban felpanaszolták, hogy a zsidó kinevezett köztisztviselők arányzama nem felel meg a zsidó kisebbségnek. Nekik ugyanis a tisztviselői állomány öt százalékára van joguk. Ezzel szemben Lettlandban a népszövetségbe delegált képviselője azt állítja, hogy a zsidók főleg azért nem alkalmasak az állami tisztviselői állások betöltésére, mert nem bírják a lett nyelvet. A zsidó delegáció egy válasziratában erősen vitatkozik a lett kormány ezen állításával. A lett zsidók fele kitüntetőn ismeri ezt a nyelvet és ez a zsidó tisztviselő közül két zsidónak feltétlenül joga van állásra, ezzel szemben mindössze 0,8 százalék van alkalmazásban. A zsidó delegáció kifogásolja továbbá, hogy a törvényekből teljesen kizárják a jiddis nyelvet és hogy a háború során kivándorolt negyvenkétezer főnyi lett illetőségű zsidót nem engedték vissza az országba, illetőleg a repatriációs és egyéb szabályokat gördít a kormány.

Magyarországról a jelentés hetvenedik oldalán az alábbiakat olvassuk:

A bizottság zsidó diákok panaszát vette. Sírlemek, hogy a magyar egyetemeken megtagadták beiratkozásukat, az 1920 szeptember huszonegyedik törvényeik alapján. Ez a törvény ötödik szakaszában kimondja, hogy az egyetemi hallgatók és egyéb tanulók száma csak a különböző fajok és nemzetiségek arányszámához igazodhatik. Ennek a törvénynek az lett a következménye, hogy ezernégyezer zsidó ifjú közül, akik a budapesti egyetemre való felvételüket kérték, mindössze harmincat vettek fel azzal az ürüggyel, hogy a zsidók az ország lakosságának csak ötszázalékát teszik. Ma-

gyarország zsidói azt állítják, hogy eddig a különböző nemzetiségekhez (a németekhez és tótokhoz stb.) sorolták s nem mint külön fajt kezel-

ték őket. Ők tehát áldozatai a faji fogalom rossz értelmezésének.

Romániáról a jelentés hetvenegyedik oldalán ez áll: Romániában hétszázötvenezer zsidó lakik. E zsidóság fontos problémája a megoldás felé közeledik. A berlini kongresszus szerződésileg kötelei Romániát arra, hogy a területén élő zsidóknak adja meg az állampolgári jogokat, a kormányok azonban a kötelezettség alól hosszú ideig kitétek és arra szorítottak, hogy időnként néhány zsidó egyént naturalizáljanak. 1919 decem-

ber kilencedikén a szövetséges hatalmak és Románia között létrejött külön szerződés hangsúlyozottan követeli, hogy minden zsidó alátvaló felvétessék az állampolgári kötelekbe. A román kormány kijelentette, hogy ezt a kötelezettséget a most készülő alkotmányban fogja leszögezni. De úgy értesítenek bennünket, hogy Románia e terv ellen élénk ellentállást tanúsít, holott ez az egyetlen jogos és igazságos eszköz arra, hogy egy évszázados igazságtalanság helyrehozassék.

Lloyd George sürgősen összehívja az államokat, hogy elhárítsa a küszöbönálló német forradalmat

Most nem nyilatkozik, mert az időpont nagyon izgalmas

Az Új Kelet tudósítójától

London, július 12. A márka összeomlása alarmirozza az egész világot. Az angol minisztertanács rendkívüli ülésre gyűlt össze, amelyen Lloyd George indítványozta, hogy az összes országok kancellárjait és pénzügyminisztereit hívják össze, tekintettel a Németországban küszöbön álló szociális forradalomra. A katasztrófális helyzetben Németország most két részre szakadt: a monarchistákra és a köztársaságira. A helyzetet súlyosítja Bajorország elszakadási törekvése. A bajor nagyiparosok kiadták a jelszót: „Los vom Reiche”, el a birodalomtól. A bajor munkásság viszont általános sztrájkot akar proklamálni arra az esetre, ha a köztársaság védelméről szóló törvényt Bajorország nem iktatja be módosítás nélkül. A helyzetet a legsúlyosabban itéli meg mindenütt. Az alsóházban megintpellálták Lloyd Georgeot, aki kijelentette, hogy ez az izgalmas időpont nem alkalmas arra, hogy nyilatkozzon.

Poincaré nem enged

Berlin, július 12. Poincaré a németek első javaslatát, hogy erre és a következő évre minden arany fizetési kötelezettség alól mentés felőket, keréken visszautasította azzal, hogy ezen az alapon nincs módjában tárgyalásokat folytatni. A németek erre javasolták, hogy a cannesi egyébb fizetési terv lépjen életbe, amely nem tartalmaz teljes moratóriumot, hanem a teljesíthetőségig korlátozza a fizetési összeget. Poincaré ezt is elutasítja. A németek hivatkoztak arra, hogy a márka zuhanása miatt a birodalmi bank devizaállományának legnagyobb részét képtelen volt piacra vetni, a megmaradt részt felélték meg a tartania, mert ellenkező esetben kénytelen volna fizetésképtelenségét jelenteni. Az angol kormány fel fogja kérni Poincarét,

jöjjön Londonba, hogy tárgyaljon Lloyd George-zsal a legfőbb tanács összehívásáról.

Németország felelős a márka eséséért

A Quai de Orsay folynak a tárgyalások a német fizetések ügyében. Ugy látszik többséget nyer az a felfogás, amely Németországon moratóriummal segíteni akar, mint azt az angol delegátus javasolja. A jövő héten Dubois benyújtja jelentését Né-

metország pénzügyi helyzetéről, amikor majd

dönteni fognak az egész kérdésről.

A „Matin” szerint a jóvátételi bizottság tagjai kijelentették Schröder és Fischer német küldötteknek, hogy Németország maga is nagy mértékben felelős a márka eséséért.

Szándékos csőd

Páris, július 12. A „Daily Mail” valószínűleg a külügyminiszter sugalmazására azt írja, hogy a francia miniszterelnök hajlandó Lloyd George-zsal és Schanzerrrel tanácskozni a német válságról. Az a furcsa helyzet, — írja a cikk — hogy Németország csődött mondott akkor, amikor kereskedői és gyárosai napról-napra gazdagodnak. A nemzetközi ellenőrzőbizottság jelentéséből kitűnik, hogy a német kormány és a német pénzügyi tevékenység nem feszítették meg minden erejüket a márka leromlásának megakadályozására. Az ellenőrzőbizottság minden lépése elé a német kormány akadályokat gördített. A német pénzembereknek külföldön nagy vagyonok fekszenek. Stinnes és több német pénzfejedlem naponta vásárolnak külföldi valutákat s arannyal fizetnek. Németország szándékosan esdöbe rohan, hogy a jóvátételtől megszabaduljon.

Három évi moratórium?

Páris, július 12. Az a londoni hír, mely szerint Franciaország kész Németországnak három évi moratóriumot adni, korai. Poincaré, Delastrie és Reibel ma tanácskoztak Dubois-val a német jóvátételi ügyében. Valószínűnek tartják, hogy Németország megfizeti július 15 én esedékes 32 millió aranymárka tartozását. Ezzel szemben a jóvátételi bizottság alkalmasint hozzájárul ahhoz, hogy Németország többi folyó évi esedékességére moratóriumot adjanak a jövő évig és ezenkívül a természetben való szolgáltatásokat csökkenteni fogják.

A bajorok módosításokat javasolnak

Berlin, július 11. A köztársaság védelméről szóló törvény tárgyalása alkalmából a bajor kormány meghatalmazotti minisztere kijelentette a kormánya nevében, hogy nem járulhat hozzá a törvényhez jelenlegi formájában s bizonyos módosításokat javasolt.

A szocialisták nem akarnak polgári többséget

Berlin, július 11. A többségi szocialista párt tegnapi ülésén elhatározta, hogy visszautasítja a kormánynak jobboldali pártokkal való kibővítését, vagyis a néppárttal nem hajlandó együttműködni. Indokolása e határozatnak az, hogy a köztársaság védelméről szóló törvényt csak egy ellenőrzött republiánus kormány fogja tudni alkalmazni. A „Vorwärts” ezzel kapcsolatban azt írja, ha a demokraták készek egy nagy republiánus többség alakítását elősegíteni, vagy megakadályozni, ez majd más nagy kérdések elintézését is lehetővé teszi, főképp azt, lehetséges-e bizalom és együttműködés a munkás- és a polgári pártok között a demokratá köztársaság elvei alapján.

Az erélytelen hadügy-miniszter

Berlin, július 12. A demokrata sajtó heves kampányt kezdett Gessner hadügyminiszter ellen, aki Rathenau meggyilkolása idején nem mutatott elég erélyt.

— Erdélyi püspökök a magyarországi numerus clausus ellen. Érdekes mozgalom indult meg Erdélyben, amelynek célja, hogy az erdélyi püspökök közbenjárására lehetővé tegyék az Erdélyben most érettségizett zsidó tanulóik részére, hogy egyetemi tanulmányaikat a magyarországi egyetemeken is folytathassák. A mozgalom vezetői rákérlik binni az erdélyi püspököket, járjanak el a magyar kormánynál a numerus clausus felfüggesztése érdekében. Ebből a célból a szegedi egyetem tanácsa is intervenálni fog Bethlen miniszterelnöknél, akiben állítólag megvan a hajlandóság a numerus clausus megszüntetésére. Budapestről ezzel szemben arról értesülünk, hogy a mozgalomnak vajmi kevés sikert jósolnak és még kevésbé tartják valószínűnek, hogy az egyetemi év megkezdéséig a magyar nemzetgyűlés megváltoztassa elődjének európai botrányt jelentő törvényét. A szegedi egyetem különben — mint eddig is — minden fenntartás nélkül felveszi a zsidó hallgatókat.

A görög főhadiszálláson

— Az Új Kelet Palesztinába kiküldött munkatársától —

Szmirna, június 16.

Szememről sietve felhajtottam az apró szőnyegeket.

— El ezekkel a középiskolai diszpozíciókkal!

Két görög pénzváltót is még gyorsan kikergettem a homlokom alól.

És már benn is voltunk a szmirnai öbölben.

— Most jöhetnek az antik hellászi hangulatok!

A kikötőtől egy kilométernyire meg álltunk. A fedélzetről csónakot eresztettek le, amely bevezetett a mellőre, de nem sokára visszatért két görög füsttel.

— A szövetséges országok állam-polgárai partira szállhatnák, a többiek fennmaradnak a hajón.

A bulgár mérnök mellettünk oltakvetlenedett.

— No vagyis zokan fölül, — vigasztaltam — ők most a régi Görög-országot rekonstruálják.

Magamban azonban már éreztem, hogy ez a rekonstrukció az emberi szabadságnak még ilyen részleges korlátozását sem éri meg.

Mindazonáltal elfogulatlan figyelemmel vittem magam a város felé. Sok-színű sima házak és mindégnyitok az abiskain vászon napellenző besított bo- és nyári konturokkal a szemembe.

Magas, kopár hegyek izzadva álltak staffázt. És az egész vidék bágyadt erőszakkal hanyatlott le hűsülni a tengerre.

A partról ágyasok meredtek a homlokunknak. Két óriási petróleumtartály, a békés nemzetközi kereskedelem-ből, napsugárakat vert rájuk vissza, hogy észrevessék. De egy katonasapkáról fekete bojt állt be a szemembe, el-takarta és így nem méltathattam.

Az utlevelemet a kikötői parancsnokság lefoglalta zálognak. A quairól már egyedül mehetek be a városba. Csak az érzés kíséri, hogy nyilván-tar-tanak.

Valami hiba lehet az öltözködésben. Nagyon sokan utámsfordulnak. Vagy talán nem bizalomgerjesztő az arckifejezésem? Meggondem, hogy nem a legnyugalmasabb gondolatok fészkelnek az agyamban.

Már a harmadik kettőzött órással találkozom Eanyi katonai fabódét sem látiam még soha. Ezekben a görög katonák határozatlan észre lehet venni a szigetországot. Szárazföldön teljesítanak szolgálatot és mégis úgy néznek ki, mint a matrók. Sőt a rabló, tengeri kalózkhoz még jobban hasonlítanak, a fekete bojt miatt, ami a sapkájukról, oldalról, lecsúg, meg a marcona, barnára sült képük miatt.

— Mi az Ős Hellaszt akarjuk visszaállítani! — jutott róluk eszembe, amit egy görög kereskedő, Kirj-Kiades, mondott nekem tegnap a hajón. Akkor nem resteltem tőle megkérdezni: — Talán kiváló üzleti fikájkukkal?

Most azonban szabadom fel-kaogtam.

— Az Ős Hellaszt? ... Ti?! ... Haha!

Hirtelen — egy csillogó szurogy előtt — be kellett szívnom fogaim közé röhejemet. Pár lépéssel előbb újra kiengedtem:

— Haha! ... az Ős Hellaszt! ... Ti!

Egyszerre komoly hangulatom jött.

— Illelenség, hogy én ebből viccet csináljak ... A görög-török háború, kevés megszakítással, már tizennégy év óta tart és meghalt benne ötszáz-ezer ember ... most rövid fegyver-szünet volt, de néhány nappal ezelőtt ismét megkezdődtek a csatározások ...

Miért? ... hogy felszabadítsák Kis-ázsiaiban a görögöket ... vagyis, hogy a töröknyelvű adminisztráció helyett görögnyelvű adminisztráció legyen ... illetve, hogy görögül állítsák ki az adó-nyugtákat ... Ugy remélik, mintha, ebből a szempontból nézve, mindkét részről kisse túlléptek volna az áldo-zatkészesség határait ... vagy nem? ...

nézzük csak: ... adónyugtáikért ... ötszáz ezer ember ... Sok.

Be kellett mennem egy brasszériába, hogy lecsillapítsam magam. A terraszra ültem ki, kékeskék vászon alá és csontos, görög vállak közé.

— ... Aztán mennyivel javult meg a maguk élete, amióta itt görög uralom van?

Oldala huzták a fejüket.

— Mennyivel! ... A drachma tíz piasterrel esett.

Ebben a brasszériában hallottam azt is, hogy Chios és Samos szigetén, amelyt a görögök szintén megszálltak, a lakosság lázong és autonómiát akar.

— Eivonták a férfiakat a munkától ... Az asszonyok pedig, akik odahaza maradtak, fizethetik a nagy adót! Csáját rendeltem és a dolgok érdem-legességén kezdtem gondolkodni.

— Bizonyos, hogy koros diszpozíciókat hoznak magukkal ... A görög psziché épen olyan cikkes, mint a görög föld ... Személyesek és túlfutott temporementumak ... Már pedig a modern és jó kormányzáshoz higgadt egyenletesség kell ...

A terrasz minden oldaláról száuk, görbe utcák futottak fel a szemembe.

— Ezek az ő legbeszédesebb kritériumaik ... És nemcsak az övékéi ... a két nemzetekéi általában ... Az egyik sötét fardulónál egyszerre csak előugrik valaki és belédfi a kését egy békés járókelőbe. No várhatjátok, ameddig én az ilyen excentricitásokról csak egy jó szót is fogok írni! ... engem csak az „orientális érzékenység” egy általában nem hatik meg ... Tassék nekem egyenes vonalakat húzni! ... ez ma a legmodernebb irány ... Fel-írásokat mindenüvé! ... utmutatókat, hogy az ember eligazodhasson ...

Fizettem és elindultam a sikátorok közé.

— A Balkánon és Kisáziában minden félúton és minden ezredik négy-zetkilométeren új adminisztráció rendezkedik be ... Talán mindegyik előbbre-visszi a lakosság kényelmét és jólétét a megelőzőnél? ... Dehogyné! ... Csak sajtós népi furcsaságait vízi mindenik a meghódított területekre ... A görögök most a bojtjaitk hordák el Szmirnába ... Már négy év óta lobogtatják rendületlenül saphákon ...

Kiértem az egyik külvárosba. Az idevaló görög parasztok, amióta a megszállás van, nemzeti kék bugyugóban és fekete mellénykékben járnak.

— Arra tassék nekem válaszolni, hány vasúti vonalat fektettek le az okkupált részekben! ... Ugy-e egyet sem? ... És ha szabad kérdeznem, itt Szmirnában miért halt meg tegnap két ember pestisben? ... Majd én megmondom: mert a kikötőben nincsen megfelelő egészségügyi ellenőrzés és

— Milyen frappáns poén! — figyelmeztetett hírlapírói öntudatom. — Azt hiszem, be lehet fejteni az interjú. Lezárul meghajoltam.

— Isten vele százados ur, megyek vissza a hajóra, ma ismét szabad, nemzetközi vízen fogok utazni.

— Örvendem ... — jött a felelet szük hangon egészen kisméretű gondolatokból és ha eredetétől felfogom: a hegyek közül.

Ben Ami

— Bankánkét Budapesten a magyar korona megmentésére. Budapestről jelentik: Kállay pénzügyminis-ter tegnap értekezletre hívta össze a nagyobb bankok képviselőit a parla-ment épületbe. Megnyitójában a pénzügyminis-ter közölte a meghívottakkal, hogy a legutóbbi napok eseményei, a koronának a márkával együttes pánik-szerű értékesítéskéntése készítette arra, hogy összehívja a gazdasági élet vezető embereit és a szükséges intézkedésekre nézve kikérje véleményüket. Bár a jövőteli kérdés függőben léte a a vosztott háború rengeleg nyomorúságot szidították Magyarországra, mégis lét-ségbe kell vonni azt, hogy a magyar koronának a legutóbbi napokban észlelt összeomlása belső okokra volna vissza-vezethető.

— Az a véleményem, — mondotta Kállay — hogy a korona áresését a spekuláció tulhajtása idézte elő. Magyar-ország minden nyomorúsága mellett is okunk van hiszgedni abban, hogy a magyar korona értéke jobb, mint amennyit az utóbbi napok eseményei árfolyamban kifejezésre jutottak. Haug-súlyosza, hogy semmiféle kényszer-intézkedésre nem gondol, azonban nem fogja megengedni, hogy a kávéházak-ban rugószedék működjenek. Az ipar-törvény rendelkezéseire támaszkodva a magyar kormány revideálni fogja a gombamódra elszaporodott banküzetek tevékenységét, mert részben ezek is a tulzolt spekuláció melegágyai. A pénzügyminis-ter után Ullmann Adolf bátor szólt fel Teljesen egyetért a pénzügyminis-terrel abban, hogy a korona iránti pesszimizmus merőben indokolatlan. Az a véleménye, hogy a tulzolt spekuláció meg fogja bosszulni magát. Helyesli, hogy a pénzügyminis-ter nem óhajjt kényszerintézkedésekre nyolni. Weisz Fülöp szükségesnek tartaná, hogy a minisztérium tiltsa el a valuta-ára engedélyezéskor lemondások költés-keit, mert ezek tulnyomórészt spekulatív jellegűek és ezért nincs létjogosultságuk. Csak az nagyon vultát, akinek erre legális szüksége van. Madarassy Beck Marcell helyesli a valutalombard eltil-tását. Horvát Lipót a korona mostani nivóját teljesen indokolatlannak tartja, reméli, hogy úgy a koronának, mint a márkának az áremelkedése anélkül fog bekövetkezni, hogy kényszerintézké-désekre lenne szükség. Több bankigaz-gató hozzászólása után Kállay pénzügyminis-ter összefoglalta az elhang-zott véleményeket. Megállapította, hogy a felszólalók nem javasoltak egyéb intézkedéseket, mint amelyeket meg-nyitott beszédében már jelzett. Megállapította továbbá, hogy a jelenváltaknak egyértelműen az a nézete, hogy a magyar korona jelenlegi árfolyama és az ennek következtében mutatkozó nyugtalanság indokolatlan és hogy a legtöbb felszólaló a korona árfolyamá-nak kedvező alakulását tartja való-színűnek.

— Tüntették a bécsi hadirokka-tak. Bécsből jelentik: Tegnap késő este néhány ezer bécsi és környék-beli hadirokka-t a parlament előtt tüntetőit rendezett és küldöttséget menaszta a kancellárhoz, aki a parlamentben fogadta őket. A kül-döttség tagjai hesezasan bennidőtek, a tömegben emiatt nyugtalanság támadt Erre maga a kancellár ki-ment a tőre, ahol a tömeg oly szo-rosan fogta körül, hogy az őrségnek kellett szabad utat csinálnia. A kan-callár megnyugtató beszédére a tünt-ető tömeg rendben szétoszlott.

— Jorga nem f... A cáfólo komm Jorga a „Lupt tésre, amelyet kal vezetett be — Hazatérés ellenzéki tanács zések középpont melyeknek cé dom megértés danék, le kell zeki koalícióra sem aktív, sem nem akárok. H és a kormány csak örülni fog kísérletek meg körálmányok k balsikerben m A tárgyalások megzavarai ne Csak termék ellenzék sajtó megatartása m

— Jorga — nem hajlandó ké-közásokba bocsá a multak tapa-hatta, hogy csak alopzott koalíci kerre. Az ellenz néven Jorga ge mert ez korántszéktől való elsz-lós csak szükség-szerűzni, hogy o-ben Marghiloma Maniuuk és Jor a vezető szereg esetre sem olya s mai politikai megoldani. Lega oldani. Mert his voltak már kor-tobbi eurisztáv-ták magukat? E-vább, mint amíg el nem távozott zeti demokraták-janak is az elle-bátorsága volt után hangoztat-koalíció csak sz-képezhetők el.

— Jorgához megköfölkák a Mialós nem áll-dése hangoztat-érdekében és s-ellen Erdélyben kifejtteni.

Jorga nem f... A cáfólo komm Jorga a „Lupt tésre, amelyet kal vezetett be — Hazatérés ellenzéki tanács zések középpont melyeknek cé dom megértés danék, le kell zeki koalícióra sem aktív, sem nem akárok. H és a kormány csak örülni fog kísérletek meg körálmányok k balsikerben m A tárgyalások megzavarai ne Csak termék ellenzék sajtó megatartása m

— Jorgához megköfölkák a Mialós nem áll-dése hangoztat-érdekében és s-ellen Erdélyben kifejtteni.

Jorga nem f... A cáfólo komm Jorga a „Lupt tésre, amelyet kal vezetett be — Hazatérés ellenzéki tanács zések középpont melyeknek cé dom megértés danék, le kell zeki koalícióra sem aktív, sem nem akárok. H és a kormány csak örülni fog kísérletek meg körálmányok k balsikerben m A tárgyalások megzavarai ne Csak termék ellenzék sajtó megatartása m

Jorga nem f... A cáfólo komm Jorga a „Lupt tésre, amelyet kal vezetett be — Hazatérés ellenzéki tanács zések középpont melyeknek cé dom megértés danék, le kell zeki koalícióra sem aktív, sem nem akárok. H és a kormány csak örülni fog kísérletek meg körálmányok k balsikerben m A tárgyalások megzavarai ne Csak termék ellenzék sajtó megatartása m

Jorga nem f... A cáfólo komm Jorga a „Lupt tésre, amelyet kal vezetett be — Hazatérés ellenzéki tanács zések középpont melyeknek cé dom megértés danék, le kell zeki koalícióra sem aktív, sem nem akárok. H és a kormány csak örülni fog kísérletek meg körálmányok k balsikerben m A tárgyalások megzavarai ne Csak termék ellenzék sajtó megatartása m

Jorga nem f... A cáfólo komm Jorga a „Lupt tésre, amelyet kal vezetett be — Hazatérés ellenzéki tanács zések középpont melyeknek cé dom megértés danék, le kell zeki koalícióra sem aktív, sem nem akárok. H és a kormány csak örülni fog kísérletek meg körálmányok k balsikerben m A tárgyalások megzavarai ne Csak termék ellenzék sajtó megatartása m

Jorga nem f... A cáfólo komm Jorga a „Lupt tésre, amelyet kal vezetett be — Hazatérés ellenzéki tanács zések középpont melyeknek cé dom megértés danék, le kell zeki koalícióra sem aktív, sem nem akárok. H és a kormány csak örülni fog kísérletek meg körálmányok k balsikerben m A tárgyalások megzavarai ne Csak termék ellenzék sajtó megatartása m

Jorga nem f... A cáfólo komm Jorga a „Lupt tésre, amelyet kal vezetett be — Hazatérés ellenzéki tanács zések középpont melyeknek cé dom megértés danék, le kell zeki koalícióra sem aktív, sem nem akárok. H és a kormány csak örülni fog kísérletek meg körálmányok k balsikerben m A tárgyalások megzavarai ne Csak termék ellenzék sajtó megatartása m

— Mert az utcákat nem takarítják! ... Serghiadés városparancsnok ur, érti? Két ember halt meg emiatt tegnap! ... Mit ér akkor, ha a bojtok és a bugyog-
gók lobognak?!

Magaslata érkeztem, ahonnan Szmirna egész környékét jól be lehetett látni. Balfelől, a tengerparton, fürdő fekszik: Szmirna abbáziája.

— Az „Oriental Carpet” igazgatói töltik ott a nyarat, — gondoltam. — Ők a világ legnagyobb szőnyegkereskedői és bolyhszakértői, akik azonban csak átveszik a szővéktől a szőnye-
ket és kolosszális valutanyereséggel továbbadják amerikaiaknak és angolok-nak. De ki gondoskodik a szővékről, nekik éjszakánként borzasztó szemfá-dalmsik vannak, beszélnek, hogy alig akad közöttük egy-egy, amelyik öreg-ségére meg nem vakul. (Mit tesz ez, vannak helyhok, amelyek estőnkint vi-lágitanak színűkkel a lordok szalon-jaiban!)

Mindenütt temető, temető, temető. Ez is keleti szokás. A házak mellé azonnal temetőt is építenek a tehető-sbbek. A háztulajdonos és felesége lép életé végén a puffokról és keres-
kedik saját telekényvelt sírjába. Csak a lakók hordatják ki magukat a város szélére, velük ugyanazt tessik, mint a szeméttel.

Egy ilyen leomlott ház mellett az egyik erdőben Polycratas végezte el a rothadás kémiai folyamát. Neki még aránylag jó dolga volt: egy német költő balladát írt a gyűrtüjéről. Ezt ugyan nem érdemelte meg, mert egyáltalában nem emlékszem, hogy valamilyen szol-gálatot tett volna az emberiségnek, de jelenleg legalább két képeslapárusítót tart el kenyérrrel, ezek őt piasterért fotográfiát adnak sírjáról.

Újra a tengerparton vagyok. Ez a hosszú, ami a város egyik végétől a másikig megy és lovasut jár rajta, ez a quai. Ázsiának itt meglepően jó aszfaltburkolata van. Ezekben a melőkon és dokkokon oszthatják át Anatólia termékeit Európába. A kolerabacilla o-kat is itt csempézik ki hitűnő csoma-golásban. És az import talán nem élénk és jelentős? A sévresi békeszerződés végrehajtási klanulát kizárólag Szmir-nában rakják ki, vastag dossziékban és tartotékekben, a görög vezérkari tisz-tek iróasztalára.

— Nekünk végtelenül fontos misz-ziókn van Keleten! — hangsúlyozta ki előttem Rozopolos százados a kato-nai információk iródban, egy hotel negyedik emeletén a tenger mellett.

— Ugyan! — szólt fel belőlem Venizelosz Athénból gonyos hangon. — Odahaza talán már mindeat elin-tézték?

— Nem mintha ... — hajolt le fü-
zéhez Rozopolos és felvette Barthon hangját: — de mi itt nem a görög hadsereg vagyunk! ...

— Tudom — mondottam — a gö-rög hadsereg itt —

— ... a kapitalista világpolitika egutolsó európai óre.

Értesítés!

Alulírott tisztelettel hozom t. üzletfeleimnek szives tudomására, hogy **Salamon Jakab és Salamon Frigyes** urak a

Salamon Jakab és Társa Turda és Clujj

cég be tagjai a mai napon ezen cégből barátrágosan kiváltak és ezen cég tulajdonát képező turdai és clujj üzleteit az azokat terhelő összes passzívakkal és aktívakkal a mai napon átvettem, mely cégnek ezideig is be tagja voltam. Tordai üzletemet továbbra mint betéti társaság

„Comerz” kereskedelmi társaság

cég alatt folytatom, míg kolozsvári fióküzletemet a mai nappal beszüntettem. Midőn t. üzletfeleimet a további gondos és legelőnyösebb kiszolgálásról bizto-sítom, kérem további szives pártfogásukat és vagyok kiváló tisztelettel

„Comerz” Kereskedelmi Társaság
Marmorstein Sándor,
bellag

4177-I Lloyd 828

Ha gyorsan hozni, jó tűzifát akar, forduljon Frenkel-fatelephoz (volt Janovits és Ten) Strada Aprinjonului (Gyulinyir-u.) 13. Telefon 7-30, 7-31, 7-33

"Bratianu hü és kedvelt ellenzéke"

Amikor az ellenzéki pártvezér ellenzi az ellenzéki akciókat

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Jorga Miklós tegnap ismételt nyilatkozata érthetetlen nagy feltűnést keltett ellenzéki és kormánypárton egyaránt. Az ellenzéki pártok vezetői és sajtóorgánumai még nem foglalkoznak elhatározott magatartást Jorga kijelentésével szemben, mert úgy tudják, hogy a közös nyilatkozat ellenére is tárgyalások vannak folyamatban. A tárgyalásokra vonatkozólag azt hiszik, hogy

Jorga elhatározása nem végleges

és valószínűnek tartják, hogy ha Jorga nem is támogatja nyíltan az alakuló ellenzéki koalíciót, de nem zárkózik el annak támogatása elől. Jorga nem fog belépni az ellenzéki koalícióba, de ha a koalíciónak sikerül kormányra jutnia, nem fog ellenzéki magatartást tanúsítani.

A kormánypárt léborában természetesen egészen másképpen értékeli Jorga kijelentését és hiszik, hogy Maniuék mostani kísérlete Jorga ellenállása miatt megbícsult. A „Lupta”, a nemzeti demokraták organuma, azt leszógezni, hogy Jorga magatartása távolról sem jelenti a Bratianu kormány támogatását.

— Jorga — írja az „Epoca” — nem hajlandó kéteskimenetű vállalkozásokba bocsátkozni, főleg miután a múltak tapasztalataiból megtanultatta, hogy csak erélyesen és megalkuvást nem ismerő magatartással lehet az ellenzéki koalíciók vezetője. Az ellenzék ne vegye rossz néven Jorga gerinces magatartását, mert az korántsem jelenti az ellenzékkel való elszakadást. Jorga Miklós csak szükségessé tartotta hangsúlyozni, hogy olyan koalíciót, amelyben Marghiloman és Lupu, másrészt Maniuék és Jorga volna a vezető szerepet játszó, semmi esetre sem olyan vállalkozás, amely a mai politikai válságot képes volna megoldani. Legalábbis tartósan meg kell gondolni. Mert hiszen Maniu és Vajda voltak már kormányon Lupuval és a többi eranisztával és meddig tarthatják magukat? Egy perccel sem tovább, mint amíg a kormány elnöke a nem távolított a fővárosból. A nemzeti demokraták vezérének — mondják — az az ellenzéki lapok bármint — bátorsága volt régtől visszatarthatni hangoztatni, hogy az ellenzéki koalíció csak szűk érdekei alapján rendezhető el.

A Jorgához közelálló lapok ma megkérdőjelezzék a hírt, mintha Jorga Miklós nem állana meg meggyőződésese hangoztatásánál, hanem annak érdekében és az ellenzéki koalíció ellen Erdélyben propagandát akarnak kifejteni.

Jorga nem fog a koalíció ellen agitálni

A cáfó kommunikék emlékeztetnek Jorga a „Lupta”-nak adott kijelentésére, amelyben a következő szavakkal vezette be:

— Hazatérve külföldi utamról, ellenzéki tanácskozások és ellenkezések középpontjában találtam magam, melyeknek célját sehogy sem tudom megérteni. Mielőtt többet mondanék, le kell szegyeznem: az ellenzéki koalícióra irányuló kísérletekben sem aktív, sem passzív részt venni nem akarok. Ha ez a koalíció létrejön és a kormány bukását eredményezi, csak örülni fogunk. Ha azonban a kísérletek meghiusulnának, semmilyen körülmények között sem akarok a belső körökben magam is közreműködni. A tárgyalásokat sem elősegíteni, sem megzavarni nem akarom.

Csak természetes, hogy a széles ellenzéki sajtója Jorga eme janusare magatartása miatt erélyesen vissza-

utasítják a vele való kollaboráció gondolatát és hivatkoznak jóslásaira, amelyekben előre látták Jorga Miklós határozatlan állásfoglalását.

— Egy percig sem vontuk kéttségbe — írja az „Aurora” — hogy a külföldről hazatérő Jorga professzor ez alkalommal sem változtatott előbbi főtellenzéki és tehetőse kormányellenes magatartásán. A parasztpárt már a tárgyalások megindulásakor hirdette, hogy Jorgával és a hozzája tartozó féliberális politikai társaság-

gal nem kell tárgyalásokat kezdeni. Maniu és Vajda jóhíreműen a köztük és a nemzeti demokraták között a háborúelőtti fennálló személyi nexusra hivatkoznak és fentartották a nemzeti párt jogát, hogy ezzel a párttal is kieserülje nézetait. Nos ez megtörtént. Még mielőtt tárgyalásokat kezdhettek volna, Jorga nyilatkozott. Nem mást mondott, mint amit mi annakidején megírtunk. Nem állt el, de nem is segít elő. Ellenzéki is, meg kormányra is akar jutni. Maniu nak is jóbarátja, de Bratianuval sem óhajt összeveszni. A valóság pedig az, hogy Jorga és takeista barátai alapján véve a liberálisok uszályhordozói, „Bratianu hü és kedvelt ellenzéke”, akitől az ellenzék soha semmit nem várhat.

A franciák is ratifikálják a Palesztina-mandátumot

— Az Uj Kelet munkatársától —

A jeruzsálemi „Dor Hajón” című újság párisi tudósítója jelenti lapjának:

— Három alkalommal látogattam el a francia külügyminisztériumba, ahol módomban volt vezető férfakkal beszélgetni Franciaországnak a mandátummal szemben várható állásfoglalásáról. Mindenkor minden személyiség egyöntetűen kijelentette, hogy Franciaországnak nem szándéka a Vatikán törekvéseit támogatni, nem is akar a szentszéki ügyeibe beleavatkozni, vagy annak nevében, vagy annak javára kijelentéseket tenni. Franciaországnak egy cél van a szemé előtt: megvédeni érdekeit a közeli Keleten és pedig Anglia és Olaszország kormányaival egyetértően. Franciaország beigazolta és kész még egyszer beigazolni, hogy igenis

megtartja a zsidó népek adott ígéretét a nemzeti otthon megadására tekintetében.

A Balfour deklaráció és a szanzenói határozat továbbra is fennállnak és kedvezőleül nem érintetők. A francia kormány néhány nappal ezelőtt átújított az angol kormánynak egy szerződés-tervezetet, amelyet Franciaország és Amerika költne meg a szíriai mandátum ügyében. Ez a szerződés már szövetségében is majdnem szó szerinti hasonlít a Palesztina-ügyre vonatkozó angol-amerikai szerződéshez.

Biztosítottak továbbá, — írja a tudósító — hogy francia részről minden lépés meg fog történni, hogy Anglia, Palesztina, Franciaország és Szíria, Olaszország pedig az általán mandátumot megkapja. Bizonyosnak tekinthető, hogy

julius tizenötödikén ezeket a mandátumokat a népszövetség ratifikálni fogja.

Ezt a kijelentést egy új körülmény is kedvezőbbé teszi. Franciaország képviselője a legközelebbi népszövetségi időszakban ugyanis nem Bourgeois lesz, hanem Viviani, akit a katolikus törekvések ellenzékének és a szíriai és palesztinai kérdések támogatójának és megértőjének ismernek. Viviani bizonyára nem fog ragaszkodni lehetetlen követelésekhez. Azonfelül hü barátja Angliának és igyekszik fog a Palesztina kérdésben Angliát támogatni. Franciaország azonban egyhez ragaszkodni fog, ahhoz, hogy a szent helyek ellenőrzésére alakult bizottság elnöke francia ember legyen.

— Bolsevista akták Kerenszkynél.

Varsóból jelentik: A párisi lapok iggalommal tárgyalják azt a titokzatos betörést, amely Kerenszky a volt köztársasági orosz kormány elnökének a lakásán történt. Ugyanakkor tünt el a párisi orosz nagykövetség levéltárából több igen nagy jelentőségű akta. A párisi rendőrség több gyanús egyént le tartóztatott, de a két főtettesnek sikerült a rendőrség éberségét kijátszani. Valószínűleg Berlinbe menekültek. A nyomozás megállapította, hogy az aktatolvajok bolsevista ügynökök voltak. Az ellopott akták közül a legfontosabb a szovjetkormány ajánlata, amelyben felszólítja Németországot, hogy hadüzenet nélkül támadjon Lengyelországnak és győtes hadjárat után a két szövetséges hatalom, Franciaország ellen fordult volna. A terv a német monarchisták magatartásán megbícsult.

HIREK

— Mit sürgönyözött a király a köztisztviselőknek? Tegnap megírtuk, hogy Románia köztisztviselőinek kolozsvári kongresszusa egyenesen a királyhoz fordult kivánságaival és hogy erre az uralkodó táviratilag orvoslást ígért az általi tisztviselőknek. Más verzió szerint a király táviratát senki sem látta még a vezetőségben kívül. A sürgönyben az uralkodó tényleg érdeklődött a tisztviselők ügye iránt, de arról, hogy ez az érdeklődés milyen formában nyilatkozott meg, a tisztviselők vezetője nem volt hajlandó nyilatkozni. Felülről, hogy az audienca napján még nem érkezett értesítés a kabinéirodától.

— Franciaország részvevő a keleti konferencián. Az „Echo de Paris” szerint a francia kormány elfogadja a görög-török háború megszüntetéséről tárgyaló közvetítő konferenciára szóló meghívást. E konferencia után az angol, olasz és francia külügyminiszterek újabb értekezletet tartanak, amelyen az összes keleti kérdések megoldásáról foglalkoznak tanácskoznai.

— Újabb pénzügyi reformot terveznek. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter a jövő hétre összehívja a parlament pénzügyi bizottságát a pénzügyi reformok megbeszélése végett.

— Román diákok Lengyelországban. Varsóból jelentik: A bukaresti kereskedelmi akadémia tanárai és hallgatói ma ideérkeztek. A pályaudvaron a polytechnikum rektorának vezetésével az intézet egész tanári kara fogadta a román vendégeket.

— Forradalom készült Portugáliában. Lisszabonból jelentik: Portugáliában újabb forradalmi mozgalmat fedeztek fel. A kormány erélyes rendszabályokat léptetett életbe. Számos letartóztatás történt.

— Kolozsvár járványmentes nyara. Munkatársunk kérdést intézett dr. Hossza városi tisztiorvoshoz a nyári időszakban gyakorta előforduló járványos betegségek terjedéséről. Dr. Hossza kérdésére az alábbiakban válaszolt: Az idei járványtatászatika páratlanul áll Kolozsvár történetében. A források igérkező nyár és a dus gyümölcssterms dacára ezidáig egyetlen kolera, tifusz vagy vérhasmegbetegedés sem fordult elő. A községészségügyi hatóságok dr. Totiban városi tisztiorvos vezetésével mindent elkövetnek, hogy az őrési gyümölcsfelhozatal minőségét ellenőrizzék. Legnagyobb baj az, hogy nem rendelkezünk elegendő jéggel és így a gyümölcsfélék két-három napon túl megromlanak. Amennyire módunkban áll, felvilágosítjuk a csomages üzleteket és a piaci elárulókat, hogy csak egy két napra való áruval lássák el magukat. Ellenőrző utjaink alkalmával számos esetben megtörtént, hogy a romlófélben levő gyümölcsöt elkoboztuk és a Szamosba öntöttük. Reméljük, hogy a következő hónapokban sem fog kedvező járványtatászatikánk rosszabbodni és ezt a nyarat jó eredménnyel fogjuk túlhaladni.

— Az orosz éhínség borzalmai. Varsóból jelentik: Az oroszországi éhezést segélyező lengyel bizottság propagandairatot adott ki, amelyben borzalmas részleteket közöl az inséges orosz vidékek rémségeiről. Többek között bemutatnak egy éhenhalt asszonyt és mellette fiatal gyermekének földarabolt holttestét. Az utcákon emberi esontokért marakodnak a kóbor kutyák. A temetőben levethető hullák hevernek. Puffadt gyermekek százával eszavarognak az utcán, ételhulladékokat keresve. A segítőbizottság felszólítja a civilizált országok lakóit, hogy siessenek az orosz nyomorgók felszólítására.

Ernemann-Werke, Dresden

fényképezési gépek és lemezek

Befa (vorm. Dr. Schleussner) Berlin

Aristo-, celloidin-, gázfény és bromézüst papírok

Tip-Top chemische Werke, Wien

fényképezési vegyszerek

gyári lerakata

Segesváry és Társai

cégnél, Cluj-Kolozsvár Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 25. — Eladás nagyban és kicsinyben. Sötétkamra díjtalanul. 1263

Ma este 8 órakor nyílik meg a Metropol-kávéház ujonnan átalakítva teljesen új vezetés alatt Fritz Tahler szimfonikus zenekara közreműködésével

— **Obstrukció a budapesti lakásrendelet miatt.** Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés mai ülésén Nagy-Atádi Szabó földmívelésügyi miniszter három rendeletet terjesztett a Ház elé, amelyeket a kivételes hatalom alapján becsatoltak ki. Az első a mezőgazdasági haszonbérletekről, a második a mezőgazdasági kishaszonbérletekről, a harmadik a régálciera vonatkozó rendeletek módosításáról szól. Javasolja, hogy ezeket a rendeleteket a kiküldött 33-as bizottság elé utalják. Az indemnitás vitájában Farkas István szociáldemokrata a lakásrendelettel foglalkozik, melyet nem fogad el, mert csak a háztulajdonosok érdekeit szolgálja. Határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a közterheket szokra kell áthárítani, akik elbírák. A drágaság letörésére kiküldött harmincharomtagu parlamentari bizottság tegnap tartotta alakuló ülését. Elnökké Heinrich Ferenc volt kereskedelemügyi minisztert választották meg. Rassay Károly mindelemlőtt követelte a lakásrendelet életbeléptetésének felfüggesztését. Vázsonyi a lakásrendelet végrehajtásának augusztus 15-ig való elhalasztását kérte. Vass József népjóléti miniszter kijelentette, hogy a rendelet minden szakértő kézen keresztülment, a kormány jogszerűen adta ki, azért sietett vele, mert augusztusban házbérnegyed van s ha novemberben léptetik életbe, sokkal súlyosabb helyzet keletkeznék, mert téli időben suttán a lakosság a lakásváltást nyomorúság. A rendelet felfüggesztéséhez nem járulhat hozzá, de módosításokat elfogad. Apponyi a módosításokat ellenzi, mert ezek csak zavart okoznának. Vass miniszter elismeri, hogy a lakás és boltbérlet emelését, valamint a felmordás jogát emésztelni kell. A nagy béremelések okvetlenül szükségesek. Vázsonyi szerint kisebb béremelés is elég volna. Rassay ragaszkodik a rendelet végrehajtásának felfüggesztéséhez. Apponyi ehhez hozzájárul.

— **Nincs kolerajárvány.** Bukaresti jelentések szerint sem Orangasibao, sem Bukarestben újabb kolera megbetegedés nem történt.

— **Német monarchista tüntetés Felsősziléziában.** A kassai Reichswehr — mint Berlinből jelentik — Felsősziléziába való bevonulása után monarchista lobogókkal vonult végig a falvakon. A botrányt csak a szövetséges bizottság közbejárása akadályozhatta meg. A tüntetés vezetőjét, gróf Rewentlowot állítólag letartóztatták.

— **Fiumében ismét zavargásoktól tartanak.** Rómából táviratozzák, hogy Fiume város megbízottai tárgyalást folytatnak az olasz kormánnyal, amelytől kölcsönt kérnek, mert ellenkező esetben újabb zavargásokra van kilátás. Ezzel egyidejűleg jugoszláv hivatalos körök kifejezésre juttatták azt a véleményüket, hogy mindaddig nem lehet szó az új fiumei kormány megerősítéséről, amíg a rapallói egyezményt végre nem hajtották.

— **Tartós a lengyel kormányválság.** Varsói jelentés szerint a lengyel kormányválság még tart. Valószínűnek tartják, hogy a jobboldali pártok alakítanak új kormányt.

— **Kirabolták az orosz cárok sirböltjét.** Moszkvai hírek szerint a Szent Pál-templomban lévő cári sirböltöt felnyitották és kifosztották. Más verzió szerint a sirböltöt a hatóságok nyitatták föl és az ott talált kincseket elkobozták. I. Sándor cári koporsóját üresen találták.

— **Szünetel a budapesti tőzsde.** A budapesti tőzsdéről ma nem érkezett meg Erdélybe a tőzsdejelentés, amit szakkörökben különféleképpen kommentáltak. Egyesek szerint a tőzsdén sztrájkba léptek az ügynökök a tőzsdetanácsos támadt konfliktus miatt. Más hírek arról szólnak, hogy a tőzsde a budapesti sztrájk miatt szünetel, de nem precizirozzák, milyen sztrájk támadt Budapesten. Valószínű, hogy csak a távirószekélytől támadt zavar miatt nem érkezett meg a budapesti tőzsdejelentés.

— **Nem lesz a Banque Belge fiókja a kolozsvári Hitelbank.** Egyik reggeli lap azt az ellenőrizhetetlen hírforrásból származó értesülést közli, hogy a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank a Banque Belge fiókja lesz, mintán részvényének többségét a budapesti Magyar Általános Hitelbanktól megveszik. A Takarékpénztár vezérigazgatója, Boosánczy László ezt a hírt határozottan megcáfolja és kijelenti, hogy pénzügyi részvényei közül a Magyar Általános Hitelbank kezében egyetlen sincsen.

— **Letartóztattak egy prefektust.** A valceai törvényszék vádpancása — mint Bukarestből jelentik — jóváhagyta a Traian Mihaiescu volt prefektus letartóztatását elrendelő végzést.

— **A valuta és a — poligámia.** Párisi lapok szenzációs hírt hoznak Káfrériából (van-e, ki ez országnévem nem ismeri?) Káfréria, eme boldog ország lakóihoz is eljutott a drágasági hullám, amely előntessel fenyegeti Káfréria férfainak törvényben biztosított jogát, a többnejűséget. Arról van szó, hogy — mint ezéles e világon — Káfrériában is leromlott a valuta és a megélhetés egyre nehezebbé válik. Ez pedig nagy baj Káfrériában, ahol a megélhetés alapja az emberövé. A szines üveg ára egyre rohamosabban emelkedik — így szól a hirdetés — és ezzel válságba jutott a nő öltözködés lehetősége. A nők nem tudják megvásárolni a szines üveget, amelyet eddig a fülkék, orukra, nyakukra és kezükre aggattak. Nem tudnak öltözködni és elvezetik minden vonzóerejüket a férfiakkal szemben. A családfejtartó férfiak így radikális megoldást választanak. Megeszik feleségeiket és nem házasodnak többé, csak egyszer. A megriadt asszonyok szövetsége hiába fordult segítségkérő távirattal a népek szövetségéhez, a „művelt nyugat” nek nincs érdeke a barbár nők sérelme iránt. Így a valuta leromlása Káfrériában megdöntötte a társadalmi lét alapját. A nőket megeszik, mert nem „enni valók” a szines üveg hiánya miatt és a férfiak csak egyszer házasodnak. Szegény káfrériai vénlányok.

— **Franciaország szorgalmazza Németország felvételét a népszövetségbe.** Bécsből jelentik: A francia kormány a „Neue Fraie Presse” genfi jelentése szerint egy semleges kormánytól lépéseket tett, hogy Németországot arra ösztönözze, hogy kérje felvételét a népszövetségbe. Az illető kormány már érintkezésbe lépett Berlinnel. A tárgyalásokat semleges földön fogják folytatni.

— **Rathenau otthonában.** Stefan Grossmann, a hírneves német író Rathenauról, akivel baráti viszonyban áll, jellemrajzot írt. Ebből az írásból a következő érdekes sorokat közöljük: Egy nyári napon megátogattam Freiwaldében, kis kastélyában. A kassai Lujza királyné nemes arányokban és finom vonalakban építette. Évekkel ezelőtt vette és ezt Rathenau választások gondjait fölírta. Nagyon ügyelt rá, hogy az elhagyott kastély visszanyerje patinás szépségét. A legisebb szoba tapétára is ügyelt, vigyázott nagyon minden butordala: korszerűségére és a nyári hónapokat Lujza királyné régi szekrényei között és keskeny pamlény üve föltöltte. Egy zagyogó püsködi napon léptünk be hozzá, egyedülült a verandán és elegáns kötésű könyvből olvasott. Az Oderában fürdőitünk és farkaséhséggel, ujjongva siettünk az ósdi kastélyba. A régi butorok a kibimzett asztalterítő, a fényes padló kissé elfogódottá tett bennünket és Rathenau csendes, finom egyénisége is mintha azt sugta volna: pszt! pszt! Amint ott ült a virágtól pompázó kertben, elmélyedve egy könyvben, így él örökké szemeim előtt, egyedül és bekaposolva a természetbe, örömtelenül, elkülönítve. Egy ember, akinek minden boldogsága a gondolkodás. Zsidó kereskedőktől származott. Soha meg nem tagadta a zsidót, soha a kereskedőt. De az a szilárd magától értetődöttség, ami spjában volt, belőle már hiányzott. Nem tudott frissen és szabadon oselekednie, elmélyedő természet volt. Rathenau élete alapján

véve monologizáló élet volt, mint hogy írásai is javarésben beszélgetések önmagunkkal. gy esetben ezt írta családjáról: „Tantálidák, akiket az akarat, a cél és a szenvedély felemésztettek!” Elepedtek a gyümölcsért, amely szétmálik kinyújtott kezeik között és amely csak a nyugodtan szunditók sjkát hűsíti”.

— **Ellenőrzik a földosztást.** Bukarestből jelentik: Constantinescu földmívelésügyi miniszter visszaérkezett a fővárosba. A miniszter a háromszéki és csiki földosztási munkálatoakat ellenőrizte.

— **Az ukrainai pogromárvák segélyezésére indított társadalmi akció központi bizottságához e héten a következő adományok érkeztek:** Nagyenyedről 355 lei, Kallus Lajosné Beszterce 200 lei, a fogarasi Mirjam zsidó leányegylet 100 lei, jelezve van többek között Lugosról 2640 lei, Vajdahunyadról értéktárgyak.

— **Levél az erkölcsös strandról.** Kedves grenadinruhás, bájos ismeretlen, bocsásson meg, hogy ép akkor haladtam el ablakuk alatt, amikor a kedves mamája anysi szerejettel figyelmeltette magát:

— **Letöröm a lábát, ha a strandra mersz kimeneni!**

És igazolásán még odaoldotta, hogy minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs. Nem is tudom, miért tanították hajdan az iskolában Berzesnyit. Csak azért-e, hogy a mamák vele bizonyíthassák, hogy a strandfürdő nincs olyan erkölcsös hely, mint a kolostor? Tiszta leánylétök oda nem mehet. Hát, ami azt illeti, más s nagyon, ha azt akarja, hogy tiszta maradjon.

S miálatt szívembe nyilatott a maga zokogása, eszembe jutott, hogy tavaly is mennyi baj forrása volt a strand. Hiába bizonygatták napokon át a lapok, hogy manapság elég modernnek vagyunk már ahhoz, hogy a hirbehozott strandra járassunk, annál is inkább, mert kiderült, hogy a strand erkölcsi a legkifogástalanabbak.

De a mamák hajthatatlanok maradtak. A bölcs városi tanács, amely attól tartott, hogy ily körülmények közt ráfizet a strandra, végre kisütötte, hogy a mamák aggodalma teljesen indokolt. De egyben arról is gondoskodott, hogy ezt az aggodalmat szétoszlassa. A bölcs városatyák tudják, hogy a strand forró homokjától gyakran lángra szoktak lobbani a gyülekező sívek s az esetleges veszélyek elhárítására — nyugtassa meg a mamákat — kirendelték a tüzoltóságot. Hogy miért? Hogy valaki mégis csak legyen a strandon. Mert az a tán kétségtelen, hogy nem tűzoltani m nek. Honnan vennének vizet?

Remélem, ezek után gyakrabban láthatjuk majd egymást, ha nem is a strandon, az uszodában. Au revoir! (d. e.)

— **Házasság.** Rosenzweig Jakab leányát Sárát Dérről eljegyezte Altmann Bernát, Altmann Sámuelnek a Mizsachi vezetőjének fia Nagyváradról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Béla Henriket kiutasítják Prágából.** A Kassán megjelent „Magyar Hírlap” írja: A „Narodni Listy” szerint a „Prágai Magyar Hírlap” főszerkesztőjének, Béla Henrik volt képviselőnek kiutasítása küszöbön van. Béla Henrik ugyanis magyar állampolgár és a szlovák képviselők egyöntetű tiltakozással fordultak működése ellen a kormányhoz. Értesüléseink szerint Béla Henriknek július 24-ig van itt tartózkodási engedélye, mely minden valószínűség szerint tovább nem lesz meghosszabbítva. A kormány nem akarja tovább türelmi, hogy egy idegen állatvaló bármily formában — bár kritikailag is — beavatkozhasson a csehszlovák állam belügyeibe.

— **Lakók, háztulajdonosok figyelmébe!** Az új lakbérleti törvény hiteles magyar fordítása szakszerű magyarosított állatva kapható a Fraternitas nyomdában, Uj Kelet kiadóhivatalában (Brassai-utca 10), minden könyvkereskedésben és az Uj Kelet összes vidéki elárusítóinál.

— **Kolozsvár mészárosai a husvágás monopóliuma ellen.** A kolozsvári husiparosok szövetsége beadványt intézett a városi tanácshoz, hogy az exportállatokból Kolozsvárnak kiutalt állatok kizárólagos vágási jogát vegyék el a Jakobán és társai oégtől. A beadványban kifejtették, hogy mennyire hátrányos a husvágás monopolizálása egy a közögre, mely a vállalat érdekei miatt rosszminőségű húst kap, mint a mészárosokra, akik versenyképtelenségük miatt nem tudják üzemüket folytatni s így nyolevan husiparos koldusbotra jut. Ez viszont jelentékeny adóvesztést jelent a városnak. A városi tanács tegnap ülésében elhatározta, hogy ebben az ügyben távirati döntést kér a kereskedelmi minisztériumtól.

— **Magyarország retorzióval felelősséget vállal.** Budapestről táviratozzák: A magyar kormány abban az esetben, ha a szerbek folytatják a magyarok kiutasítását, retorzióval fogélni. A kiutasítások ügye a parlamentben interpelláció alakjában fog tárgyalásra kerülni, amelyre Bánffy külügyminiszter azonnal válaszol.

— **Rimler Károly meghalt.** Nagyváradról jelentik: Rimler Károly Nagyvárad utolsó magyar polgármestere hatvannégy éves korában, tegnap délelben szívizélfűdésben meghalt.

— **Budapesten leégett egy olajgyár.** Rákossalvárdól jelentik, hogy a Kerepesi úton lévő Schwartz féle olajgyár műhelyében tegnap reggel tűz támadt, amely pár perc alatt az egész gyárra áttért. Négy kerületi tüzoltósága vonult ki a tüzhez és így megfeszített munkával sikerült a gyár gyülekező anyagraktárát megmenteni. A műhely és a hordóraktár azonban elpusztult.

— **Halál a kávéházban.** Léderer Artur negyvenkilencéves temesvári kereskedő tegnap menyasszonyával és két rokonával Kolozsvárra jött, hogy orvosi vizsgálat alá vesse magát, mert már hosszabb idő óta szívérélmé zesezésben szenvedett. Betért a Dácia-kávéházba reggelizni s miálatt a pizzér kiszolgált, a szívéhez kapott és lefordult a székéről. Mire a mentők megérkeztek, meghalt.

— **Zürichi zárlat:** Berlin 111.—, Newyork 522.—, London 2340, Prága 1250, Budapest 37, Bécs 225, osztrák bélyegzett 250.

— **Roman tanfolyam.** A Tarbut fiú- és leánygimnáziumának igazgatósága f. hó 15-étől augusztus hó végéig terjedő román tanfolyamot nyit heti 3 órában. J-lentkemi lehet Dr. Kohányi Menyhért lakásán Szamos-utca 2. e hét folyamán minden nap reggel 8-9 ig.

— **És a meggörbödött kiegyenesedik.** S. J. Agnon grönjörü héber regénye Sas László fordításában magyarul is megjelent. Az izzig-végig zsidó regény, amely a Kadima kiadásában megjelenő héber írók sorozatának első kötete, az Uj Kelet könyvosztályánál megrendelhető. Bolti ára 30 lei, előfizetők 25 leiert kapják a csinos kiállítású könyvet.

— **A Zsidó Nemzeti Alap országunk fölét akarja népünk köztulajdonába visszavásárolni, (aklé a föld, azé az ország!) a Kerén Hajjeszód a fejlett európai állami élet alapjait akarja lerakni e visszaváltott földön, a Tarbut-Kulturalap pedig a sivatagvándorlás nevelési alapja**

Coron Blue

(Kékitő kocka), kékitő illatos, tinta, párna, festék, kalaplakk minden színben, légygypapír süveges, szalagos és ives. **Padlószárgító**, garantált minőség, legolcsóbb ár.

„LUXOR” vegyészeti gyár, Cluj.
Telegram: „Luxor”, Cluj, Telefon 12-97.
Engros engedmény. 1295

A sikk

Rabirtámadás,

— **Egyik rég Kelet megírta szára vésáro három vagon ség megbízás leutazott Cara a megrakott Mien ügynök bizott S.lam zotta eladta pedig megsz Az ellene ind gére tüzték b**

— **Julius neg bank finansz bevásárló cég Farkas kolozs utarott, hog ugysannnyi magye szüks bevásárlás a mert a katon a buza és ter Salamon ezé nap visszatér sebb ügyénel letlenál össze lamon ép tárcájában, a Reggel kime késte a vosa nek a tanács azon Piatra csatlakozást**

— **Még beu ujra találko desére elmor Vladuleni a állította a észrevette, h egy kocsi jö ből, amely s nyékban, Mi ócsással, aki dották, hogy igyekednek Beszélgetés Salamon koc gott. Mikor gocsisa az e totta a loval egy pohár maradt, de l pett az ivób a kilincsről, bottal, öklöl**

Be

né

— **Az én m a Nyitra m Kár gyári k nek a fel fekvés után az ember, já: lök: f nem bírja, szibadt. N sűrű is, de terpeszkedik a Nyitra; amár meg kapaszkodje gyűrtien kastély elő maggember küszöbön a**

— **A tótoe gonák, m nek, arra hogy tegye sdém is val is elköptat vaktolatlan a szél. Mi gyarat süv dőlele há hetyke ces obatos hus szélirhar n**

— **Az igé mérszetesen Nem ilyen liók. De v is; ezek az vélyek, ma ber nem m**

A sikkasztó bosszúja

Rabirtámadás, amely szerencsés véget ért

Egyik régebbi számában az Uj Kelet megírta, hogy a Kolozsvár részére vásárolt regáltbéli gabonából három vagon elsikkadt. Az ügyészség megbízásából Rosenfeld detektív leutazott Caracalba s kiderítette, hogy a megrakott vasúti kocsikat Stefan Micu ügynök, a bevásárlással megbízott Salamon testvérek alkalmazzák eladta Szamosujvárra, ő maga pedig megszökött a rendőrség elől. Az ellene indított perben július végére tüzték ki a főtárgyalást.

Július negyedikén a Marmoroschbank finanszírozása mellett működő bevásárló cég megbízásából Salamon Faras kolozsvári kereskedő Caracalba utazott, hogy tíz vagon lisztet és ugyannyi búzát vásároljon Kolozsmegye szükségletének fedezésére. A bevásárlás azonban nem sikerült, mert a katonaság rekvirálása miatt a búza és termékei zár alatt vannak. Salamon ezért elhatározta, hogy másuttal visszatér Kolozsvárra. Több kisebb ügyének elintézése közben véletlenül összeháliközött Micuval. Salamon ép valami iratot keresett a városában, ahol a pénzét is tartotta. Reggel kiment az állomásra, de leste a vonatot. Két ottani barátjára a tanácsára kocsit fogadott, hogy a vonat Piatra Otuluiig maradjon, ahol a kocsikat kaphat Nagyszeben felé.

Még bejárt a városban, amikor a szűk utcán Micuval, akinek kérdéseire elmondotta, hogy hová megy. Vadlenti falu előtt Salamon megállította a kocsit. Pihenés közben észrevette, hogy a Caracal felől uton egy kocsi jön lóhalálában. A kocsiban, amely szintén megállott az árnyékban, Micu ugrott le egy uokaként, aki mázroslagény. Elmondta, hogy ő is Piatra Otuluiig megyeknek kukoricát bevagonirozni. Beszélgetés közben Micu odament Salamon kocsisához és a fölébe sugott. Mikor a faluba értek, Salamon észre vette az első kocsmánál megállított a lovait és Micuval betért egy pohár cukkára. Salamon künmaradt, de Micu hívására ő is belépett az ivóba. De alig vette le kezét a káldról. Micuék rárohantak és őnal ököllet verni kezdtek. A két

kocsi egyiküvén nézte a verekedést. Salamon segélykiáltására elősietett a kocsmáros és dulakodni kezdett a támadókkal. Micu ekkor a zsebéhez kapott, hogy revolvert rántson, a társa pedig késéhez nyult, de nem volt már idejük fegyvert használni, mert kituskolták őket a kocsmából.

Micuék kívülől megfenyegették a kocsmarost, amiért nem engedte, hogy Salamonnal végezzenek. Salamon eserdőrt küldte a kecsisát, de az nem ment. Ekkor Micu társa tüzent az őrsre s a helyszíre érkező

csendőröknek egyszerűen bejelentette, hogy közben kibékültek Salamonnal. A kereskedő, aki nem akarta lekésni a vonatot, sietve továbbindult. Utközben észrevette, hogy Micuék ismét követik. De az üldözők nem bírták utólérni Salamon kocsiját és visszaverték a faluba.

Salamon most érkezett vissza Kolozsvárra. A sikkasztási perben a cég egyik alkalmazottának, Daszkelnek most tárgyalása lenne a caracali törvényszéken, de Salamon esete miatt nem mer leutazni a regáltba.

Riker esztelkedett zsidók kolóniát akarnak Palesztinában

Szövetség, amely senkinek se kell

Prága, július 7.

Érdekes hírek érkeztek ide az amerikai zsidó keresztény alliance Torontóban tartott kongresszusáról. A furcsa szövetség órvöl-óvra Amerika más városában tartja meg nagygyűléseit. Ezidén Torontót boldogította. Kanadának majdnem minden városa elküldte a delegátusait, Quebec épnyg kitett magáért, mint a Wankmur, amelynek alig van zsidó hitközsége és nem tudni, honnan vette a renegátjait. De nemcsak Kanada, hanem Newyork állam, Penszilvánia, Georgie, Mariland, Orlóhama is képviseltette magát.

Az ülésen mr. Max Jichok Raich elnök, aki megnyitó beszédében ismertette az organizáció céljait és többek között ezeket mondta:

— Ujból hangsúlyozzuk, hogy mi zsidó keresztények nem szüntünk meg része lenni a zsidó népnek és a zsidó néppel egységes frontot alkotunk.

— Hitükkel tanúságot tettünk a kereszténység mellett és hirdetjük, hogy nem idegen vallás a kereszténység, nem olyan kultusz, amit ide importált az óvilág, nem is idegen találmány az, mert a kereszténység semmi egyéb, mint logikus fejlődése a zsidóságnak.

A hallgatóság tapsolt és emelkedett hangulatban hallgatta meg az üdvözlő táviratot, amelyet keresztény püspökök küldtek Amerika minden részéből a hitehagyottak szinódusának.

Ezután évi költségvetését állapította meg a kongresszus. 31.400 dollárt szavazott meg a zsidó keresztény misszió ez évi munkájára.

Nem érdektelen, hogy a budget legnagyobb summáját egy Palesztinában létesítendő kolónia javára kötötte le a kongresszus

Az erre vonatkozó javaslatot a költségtévesi bizottság elnöke: John Chaim Grünbaum newyorki katolikus plébános terjesztette elő. Hosszu és lelkes beszédben méltányolta a Palesztina-munka fontosságát és hangsúlyozta, hogy ebből a munkából nem vonhatja ki magát a zsidó-kereszténység. A bizottság nevében tízezer dollárt kért erre a célra. A kongresszus elfogadta a javaslatot, de kimondta, hogy lehetőleg olyan kolóniát kell létesíteni, amely az odatelepítendő zsidó-keresztények gyáripárt üzhessenek.

Morris Rubin pitsburgi plébános elfogadta a javaslatot, de felvilágosítást kért az elnökségtől, vajjon kivihetőnek tartja-e a tervet és megtette-e már a szükséges lépéseket az illetékes tényezőknek.

John Chaim Grünbaum kénytelen volt bevallani, hogy már puhatólított az irányban, de

az eddigi lépések egyelőre még sikertelenek. Azok a zsidó faktorok, akiknek támogatása nélkül semmiféle kolonizációs tervet megvalósítani nem lehet, visszautasító választ adtak. A zsidó hangulat kétségtelenül nem kedvez a projektumnak.

John L. Saker, a philadelphiai zsinagóga plébánosa, arra kérte a kongresszust, hogy ejtse el a kolónia tervezetét, mert be kell látnia, hogy a zsidó nemzeti otthon építési nem láthatják szívesen a zsidó-keresztényeket. A zsidó nemzeti gondolatot nem lehet el-

szakítani a tradícióktól és mi épen a tradíciók vonalán tértünk el a zsidóságtól. Attól félek, hogy tapintatlannak fogják tartani ezt a törekvésünket, hogy Palesztinában is gyökeret verhesünk. Én egy látom,

hogy nem kell nekünk sem a szövetségünk, de viszont igaz, hogy a zsidóknak, akik vér szerint való testvéreink, kell a nemzeti otthon, mert üldözött millióik csak ott juthatnak nyugalomhoz. Ne tolakodjunk és ne zavarjuk a szent munkát.

Az okos beszéd nem használt. A tízezer dollárt megszavazták, bár a nyomott hangulat mutatta, hogy senkise bizott már abban, hogy palesztinai kolonizálásra használják fel a megszavazott összeget. Peter Uhle

— Bözdüjfalut éhínség fenyegeti. Székelyudvarhelyről jelentik: Bözdüjfalu határában óriási jégverés volt, amely letarolta a vetéseket. Az elemi csapás következtében a lakosságot, közte a szombatosokból zsidóvá lett huszonhat földműves-családot, éhínség fenyegeti. Stein Ignác etédi lakos kezdeményezésére akciót indítottak a nélkülözö bözdüjfalusiakért. A gyűjtött összeget Sebestyén Vilmos bözdüjfalusi körjegyzőhöz kell eljuttatni.

Central Buffet
Színház után
az elite közönség találkozó helge

Fürdőszeszonna
fürdőtrikót, lepedőt, törülközőt, frottirangag szükségleteit előnyösen beszerezheti
Heller, Weisz és Molnár
divatruházában (Cluj, Wesselényi-u.6.)
Gyermektrikó és zokniból nagy választék békebeli minőségben.
1334

Beer Bernáték nézöt várnak

Irta Ujvári Péter

Az én maszatos kis városkámát a Nyitra mellé vetette az uristen. Ez gyári kőmenny meredezik az égen a felvégen, mint mikor rossz fűrés után nyújtózkodni szeretne az ember, de csak a két karját tekki fölfelé, a lábát azonban nem bírja, mert az fektében megszűnsz. Nyújtózkodott volna Nagyszeben is, de nem tudott. Mert fejtől természetkedik a grófi kastély, lábtól a Nyitra: ez elálta az utat lefelé, amíg meg nem türte, hogy fölfelé megpróbálják. Nagyszeben ennél fogva gubbaszt a méltóságos nagy előt, mint a koldus, aki megismerkedt lábakkal a templom-szécsében alézkodik.

A főtöcskák régen a grófnak dolgoztak, most a gyárnak verejtékezték. Arra még nem volt érkezősük, hogy tegyenek a maguk gyarapodásáért is valamit. Amiók volt, azt is elkoptatta az idő. A legtöbb ház vasolatlan és a nádfedelet is elhordta a szél. Mintha a kastélyt meg a gyárat süvegelné meg ez a sok ferdés házikó. Csak itt-ott virít hetyke cserép a háztetőkön, mint az ósidos huszáron a vörös sapka: eső, szélfelhár nem rántja le a fejről.

Az igénytelen városkában természetesen a zsidók is szegények. Nem ilyen fészekben fiadzanak a milliók. De van azért négy-öt gazdag is: ezek aztán fene nagy urak, kevélyek, magukratarók, szegény ember nem merne komázni velük. Itt

van például Eskelesz. Ő a legnagyobb potentát. Meg aztán Friedländer Dávid, de ez már nem olyan tekintélyes, nem is lehet, mert szabóságon szerezte a vagyonát és olyan ösztövért, hogy neveltség. Eskelesz ellenben zömök, szinte kövér is és a szegény embert tiszteletre gerjeszti a kövérség.

Eskelesz megszolgálja ezt a tiszteletet, mert háza, földje, marhája volt és a háza hatszobás volt, nagyablakú; sz ablak függönyös és a széles szárnyasajtók ragyogtak az aranyfűstől. Bent a tágas szobákban kényelem ölelte a gazdagságot, amely nem kiáltott, de el sem rejtezte magát.

Nevezetes szombatokon, mikor a rabbi prédikált, inkább őt figyelte a gyülekezet, mint a rabbit, mert ilyenkor az eszt is megmutatta a nagy Eskelesz. A rabbi szédítő bölcseséget hámoz ki a Rmbamból, az irástudók bólogatnak, hogy ez nagyszerű, Eskelesz azonban csak úgy feghgyről veti a rabbi felé:

— Rebbe, efsér gur aderabe. Mindenki megrezzen. Eskelesz azt mondja pont megfordítva. Az emberek összébbeszorulnak, a fejeket előretolják, mert ebből nagy csata lesz és kéjes gyönyörűséggel várják a páros viadalt.

A rabbi meghököl, megint karakánodik ez az Eskelesz. De szívesen veszi az ellenvetést, mert eztig muszáj. De hogy Eskelesz vitássá tegye az ő tudományát, arról szó sem lehet. Eskelesz agyon akarta őt ütni a Ran-nal, hát ő meg a Rif-fel gázolja le. De ez nem használ. Eskelesz csöndesen nevetve megrengeti a hasát, megsimogatja szép hullámos szakál-

lát, megfömködi szagos burnóttal az orrát és mikor a rabbi azt hiszi, hogy legyűrte, megint csak azt mondja:

— Ject erst aderaba.

És új röppentyűt ereszt a szószék felé, még sístergőbbet, kápráztatóbbat, mint az imént, olyan hasító világosat, hogy a szemek megrebbenkednek.

Az emberek lelkesednek, csak Friedländer eszi a méreg. Ilyen diadalokat szeretne ő is, de hát hiába sővárog utána, mert tudatlan. Mikor elmennek a templomból, ki is potyog belőle az irigység:

— Egy cöpp szabás se volt abban, amit az az Eskeles összehadart. Az emberek hallgatnak. Nem tesszik nekik ez a leszólás, de Friedländer gazdag, aztán haragtró is, veszedelmes dolog a vele való kötözködés. Csak Beer Bernát nem állja szó nélkül.

Csak hallgasson, Herr von Friedländer. Maga kifordította a kabátomat és elfuserálta. De Eskeles a Rambamot fordította ki és mégse fuserolt.

— Ugy? — öklözi a szemével Friedländer — Hát elfuseráltam No veszek én még mértéket te rólad.

Ez annyit jelentett, majd megtanulnak keztyübe dudálni.

Csak hogy Beer Bernát nem volt az az ember, akit ilyen fenyegetés megijeszten. Olyan lelket adott neki az isten, amelyen nem fogott a szomorúság. Emberek haragja, sors mostohasága, idők rosszrafordulása nem tudták kizaklatni nyájás nyugalmából. Köpöcs kis alakját nem törte meg a szegénység és pirospozsgás ábrázatába egy ráncot se gyürt még a nélkülözés.

Hiába fenyegette meg most is a nagyhatalmu Friedländer, fől se vette azt és vidáman kocogott a templomból hazafelé. Ore Heimlich, a község tréfacsinálója hozzá csatlakozott.

— Bernát, — kérdezte tőle hunyorogva — mit szólnál, ha egy jó besauert küldenék a lányodhoz?

Beer Bernát arca megrezéledett.

— Hát mit mondanék? Azt mondanám, hogy gilt.

— Nohát, én tudok egyet. Akarod? Egy egyszerű jesive bócher. Akarod?

— Talán nem akarom?

— Akkor már holnap irtok neki. Szombatra már itt lehet.

Megegyeztek. Heimlich elment. Füttyülni szeretett volna, kár, hogy szombaton nem szabad. Kár, hogy egy tisztasséges zsidónak sohse szabad. Pedig legelsőbbben is a füttyszó kívánczik ki az emberből, ha jó kedvű. Már pedig ő most nagyon jó kedvű. Olyan tréfát, aminővel ő traktálja most meg Bernátot, még nem pipáltak Nagyszebenben.

Beer is hazasiétt. Hiszen nem tarthatja a bagyében, ezt az örömhírt. Lánynevet ksp a Csanale. Egy csekélység. És micsoda lánynevet! Egy egyszerű jesive bócher, akkurát olyant, mint a Friedländer Lina. Hát szabad panaszkodni a szegénység miatt?

— Sokáig maradtál — fogadta nyájás szemrehányással az asszony.

— Dolgom volt — felelt Bernát és igyekezett rejtélyesnek látszani. Nagy dolgom volt, roppant nagy dolgom.

— Szombaton — csodálkozik Rézi. (Folytatjuk.)

Blue
atos, tinta,
kk minden
s, szalagos
ő, garantált
ár.
ár, Cluj,
on 12-97.
1296

KÖZGAZDASÁG

Az új termésrendelet

Érvénytelenek az eddig kiadott permiszek. Kétszázötven lei a buza maximális ára

Az Új Kelet tudósítójától

A kormány a „Monitorul Oficial” tegnapi számban közzétette az új termésrendeletet, amely szabályozza a gabonaforgalmat és maximalálja a buza árát. A rendelet hivatalos szövegének magyar fordítása a következő:

Mit lehet exportálni?

1. Árpának, árpakásának, zabnak, babnak, borsónak, lencsének, lóherre és lucernamagnak a belső forgalomba és kivitele szabad.

2. A kivitelnél az ideai termés után a következő vámtételeket kell megfizetni:

- a) 100 kg. lucernamag lei 500—
- b) 100 kg. lóheremag lei 400—
- c) 100 kg. árpa, árpakása, zab, bab, borsó, lencse és ezek malomtermékei után lei 200—
- d) 100 kg. kólas után lei 150—
- e) 100 kg. borsóka után lei 100—

Hogy kell fizetni a vámdíjakat?

3. A vámdíjak jó árfolyamu devizákban, vagy azok készpénzben fizetendők. A számítás alapjául a font sterlinget veszik, amelyhez arányítani fogják bármely jóvalutájú állam pénzügyességét, amely államban a fizetés történni fog. Ezt a kérdést különben a pénzügyminiszter fogja végleg rendezni és közölni a vámokat szedő vámhivatalokkal.

4. E díjakon kívül a községeknek vagy megyéknek a törvényben megállapított díjakat kivéve bármilyen más díjakat szedni tilos. Ugyanekés nem szedhet az ipari és kereskedelemügyi minisztérium, valamint a bukaresti vásárló főhivatal, vagy bármely más hatóság a fentjelzett díjakon és a pénzügyi törvényben megállapított díjakon kívül bármilyen más díjakat.

Gabonafélt nem szabad kivinni

5. Buza, rozs és ezek malomtermékeinek, valamint repcefélék, sárgamustár, vadrepce, lenmag, kendermag, napraforgó, valamint ezek melléktermékeinek belső forgalma szabad. Szállíthatók az ország területén minden engedély nélkül, a kivitelük azonban tilos.

Bármilyen engedély vagy permisz, bármilyen cíllal vagy formában adott ki és bármelyik miniszter vagy hatóság által is és bármilyen indoklással, a mai naptól kezdve érvénytelen, kivéve, ha az exportüzletet az állam maga kötötte az idegen államokkal.

A buza maximálisára

6. A hadsereg és lakosság élelmezésére összegyűjtött buza maximális ára 250 lei.

7. Ez áron kívül az állam biztosít mindazoknak a termelőeknek, akik bármilyen címmel visszatartó buzájukat beszállították 50 lei prémiumot, ha a közlelmezés vagy a hadsereg céljaira adja el. A prémiumra való jogot a legfőbb gabonabevásárló bizottság állapítja meg és a pénzügyminiszter fizeti ki.

8. Az 1922. évi 531. vetési biztosítására és állami támogatásra minden bevetett hektár után kétszáz lei prémiumot fizet az állam. A bevetett területek nagyságát a földmívelésügyi minisztérium állapítja meg és a prémiumokat a pénzügyminiszter fizeti ki.

9. A buza és rozs malomtermékeinek árát a kormány fogja megállapítani, természetesen tekintettel a fenti maximális árakra.

10. Repcefélék, sárga, fekete és vörös mustár, vadrepce, mák, lenmag, kendermag, napraforgó és tökmag, valamint ezek termékeinek belső kereskedelme teljesen szabad.

11. Ez évben a burgonyatermés újabb intézkedésig kontingentálva marad.

Permiszek

12. Ezen hirdmény kiadásának napjától bármilyen permisz kiadása tilos, azok is, amelyek engedélyezése iránti kérvényt már beadták, de nem intéztetett el. A kontingentáláson kívül eső permiszek ez év július 16-án veszítik érvényüket. Azok után a gabonamennyiségek után, amelyek eddig a dátumig szállítanak ki, az eddig érvényben volt kiviteli díjakat kell fizetni.

13. Azoknak az egyéneknek a permisze, amelyet a kontingentális mennyiség maximális áron való beszállítása alapján adtak ki, továbbra is érvényes. Ezeknek a kiviteli taxáját és egyéb díjait úgy számítják ki, ahogy a permisz kiadása napján volt érvényes.

Belföld

(x) Százötvenmillió az új termékek elszállítására. Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium kérésére — mint Bukarestből táviratozták — a minisztérium legutóbbi ülésén százötvenmillió lei költséget szavaztak meg a CFR-nek. A CFR új költségeit az új termékek elszállításához szükséges vasuti kocsi kijáratára fordítják.

(x) A kolozsvári kereskedelemügyi kamara küldöttsége Sassu miniszternél. Bukarestből írják: Tegnap a kolozsvári kereskedelemügyi kamara küldöttsége kereste fel Sassu kereskedelmi és iparügyi minisztert, akit felkért, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara épületét mentesítse a katonai rakvirálás alól. Sassu miniszter közbenjárására bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai az iparügyi minisztérium, igazságügyi minisztérium és a hadügyminisztérium egy-egy képviselője és ez a küldöttség lesz hivatva megállapítani, mikor és hova költözzék át a kolozsvári hatodik hadtest parancsnoksága, hogy a kereskedelmi kamara épülete szabaddá váljon.

(x) A román bonkonvertálás Párisban megakadt. Bukarestből írják: Nagy feltűnést keltett bukaresti közgazdasági körökben, hogy a kincstári bonok konszolidálásával kapcsolatban francia részről negy ellenállást tanúsítottak. Bratiano Vintila pénzügyminiszter két és félmillió font

sterlinget vett fel angol pénzeszoportól a kincstári bonok konvertálása céljából, az általa proponált bonbevéltési javaslatot azonban a román kincstári bonok fraccio birtokosai nem voltak hajlandók elfogadni, ami nemcsak a kincstári bonok konvertálására irányuló pénzügyi tranzakciót akasztotta meg, hanem a lei további leromlását is okozta a párisi tőzsdén. Beavott francia helyről a bonbevéltési javaslat elutasításának okairól a következőket jelentik: A francia pénzügyi körök rossz néven veszik, hogy a bonkonvertálási tranzakciót a görög Basil Zaharov által Londonban eszközölt a román kormány és nem Párisban. Ha Párisban hajtották volna végre ezt a tranzakciót francia frankokban, úgy a francia bontulajdonosok nem lennének kénytelenek most a font sterlinget ötven francia frank egyenértékben elfogadni. A legfőbb ok azonban az, hogy N. Titulescu volt román pénzügyminiszter konkrét ígéretet tett a francia bontulajdonosoknak a román kincstári bonok effektív fizetésére vonatkozólag, amíg ígéretet a jelenlegi román pénzügyminiszter nem hajlandó vállalni. A nehézségek legfőbb okozója Klotz, a Clemenceau kormány volt pénzügyminisztere, aki történetesen a Credit Français ügyvéde és egyszerűen a Zaharov-csoport jogi képviselője is. Klotz, miután nem akarta egyik ügyfelének érdekét, a másikkal szemben képviselni, a következő ajánlatot tette: A francia csoport váltása be jönne: ötven frank egyenlő egy font sterling ellenében, de a teljes összeghez ötvenszázalékos többletet kapjon. A volt francia pénzügyminiszter ezen javaslata alapján folytak most a tárgyalások, amelyek eredményéről még nem érkezett jelentés.

(x) A cseh korona hivatalos román árfolyama. Bukaresti jelentés szerint a CFR. központi igazgatósága értesítette az összes CFR. kerületi igazgatóságokat, hogy a jövőben a cseh szlovák koronát a CFR. vonalánál való személy- és teheráruforgalom díjainak elszámolásakor, egy cseh korona egyenlő három lei hatvan bányai számolja el. A csehszlovák korona fentjelzett árfolyama július tizenötödiktől érvényes a CFR. vonalán.

(x) A külföldi tartozások ügye. A vajdú, de megoldást nem nyert külföldi tartozások ügyében a bukaresti kereskedelemügyi kamara vezetősége erre az alkalomra euron is meghívja az érdekelt kereskedőket és elsősorban azokat, akik külföldi tartozásaik vonatkozásában a ksmarának jelentést tettek.

Külföld

(x) Petróleum-világkongresszus Párisban. Párisból jelentik: A nemzetközi petróleumforgalom szempontjából nagy horderejű és fontosságú kiállítást rendeznek Párisban október négy és tizenötödike között. A petróleumkiállítás a világ minden jelentős petróleumváltalata képviselői magét. A kiállítással kapcsolatban a petróleumkereskedélségek kongresszusát tartanak Párisban a petróleumtermelés és értékesítésének nemzetközi összgyűjtésére. A párisi petróleumkiállítás és kongresszus 1907 óta az első ilyen irányú propaganda és reklámvállalkozás. 1907-ben az utolsó petróleumkongresszust, mint ismeretes, Bukarestben tartották meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlés díja szavazkint 1 lei. Vasnapig betűvel szedett szavak 2 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lei. Jelligés hirdetésre semmiféle felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésnek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítandók. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 ban belföldi költség fizetendő.

4-5 szobás családi házat, esetleg villát lehetőleg kerítel, szeptemberi beköltözéssel megvételre keresek. Cím a kiadóban. 4138-1

Az ideai termékkel (körte, alma) egy hold terület bérbeadó. Cím a kiadóban. 4191-1

Brenner Árpád Cluj, állást azonnal elfoglalhatja. Ungárnál, Máramrosszigetén. 4192-1

Házat keresek megvételre, amelyben fűszerüzlet és italház van. Ajánlatokat a kiadóhivatalba »Üzlet jellegre.« 4192-1

Gyakorolt kiszolgáló kisasszony, ki románul is beszél felvétetik. Bodner áruház. 4195-1

Gimnázium és kereskedelmiből jelesen érettségizett fiatalember, román, magyar, német és francia nyelvet szóban és írásban bírja; bank ipari vagy kereskedelmi vállalatnál állást keres azonnalra. Cím Farkas leveleivel Friedmann Izák, Str. Regina Maria 2. 4196-1

Szakkamában jártas tisztviselő kiadóhivatalunkban felvétetik.

Legelőnyösebb feltételek mellett a leggyorsabban, bel- és külföldre átutalásokat a Banca Generala a Tarif Románesti, Cluj, Piata Unirii 11. sz. közöl. Idegen pénzeket vesz és elad. Telefonszám 110. 4124-1

Bocskor, mosótalp, faldoboz és szilgyártóállomás állandóan nagy készlet késznyben és nagyban. Legelőnyösebb árak mellett. Vidék megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközölök. Jelenlegi talp és bocskor ára 65-70 lei. Vagontételeinél 5 százalékos kedvezmény. SÁMSON-BÖRGVÁR

Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 2-86. Iakás 3-87. szám.

Helyi ismeretter

rendelkező ügynökök és helyi képviselők, egy a kereskedők, gyárosok és iparosok körében nélkülözhetetlen könyv terjesztésére és hirdetések gyűjtésére minden városban és községben felvételnek magas jutalék mellett. Irasbeli ajánlatokat »Nagy jövedelem« jellegűen a »Rapid« kereskedelmi és hirdetőirodába, Nagyszében, Heltauer-utca 4. kérek. 4188-1

Concurs.

Die Hermannstädter Aut. Orthodox Sefard Cultus Gemeinde sucht zum Eintritt per 1. September einen erstklassigen Vorbeter u. Schächter (eventuell nur Geflügelschächter). Gehalt lt. Übereinkommen Spesen werden nur dem Berufenen vergütet. Offerte sind bis 25. August einzusenden. Hirsch Jenő, Ludwig Ferenc, Secretär. 4190-1 Sibiu Prases.

Megnyit! Schwartz Ignác könyv- és papirkereskedése Glcsó arak! Str.G.Bariiu (Malom-u.) 16

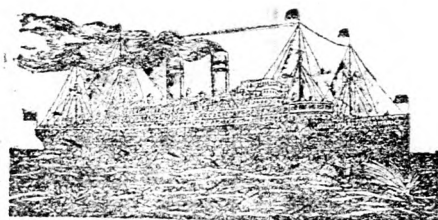
IFJU KELET

Zöld Ifjúsági folyóirat Előfizetési ár egy évre 80 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

Ottoman America Linie

B-dul Elisabeta No. 4. Bucuresti

Constanca direct Newyork

Hamburg direct Newyork

Fontos értesítés!

Mindazoknak, akik Amerikába szándékoznak utazni, nem kell Bukarestbe menniök s hiábavaló költségeket csinálniök, mert az amerikai konzulátus csak az utazási irodáktól fogad el utleveleket. A illetők küldjék be tehát hozzánk következő okmányokat: Utlevél, születési bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, amelyben az is befigyeltassék, mióta lakik a községben, amelyből kivándorol, házassági tanúsítvány, az amerikai rokonoktól küldött bevándorlási engedély és 4 fénykép (4 cm. széles és 5 cm. hosszú). — Mindezen okmányokat átadjuk az amerikai konzulátusnak és 10 napon belül értesítjük a lelet, mikor jöjjön Bukarestbe utlevele látmozgatására. — Senki se kérjen amerikai rokonaitól hajójegyet, mert 5000— leivel drágább, mintha itthon vásárolja. Irjon amerikai rokonainak, deponálja az a szükséges pénzt a Banque Belge pour l'Etranger Newyork, 67, Wall Street, amely átutalja azt bukaresti testvérintézetéhez (Banque Belge pour l'Etranger Bucuresti, Cal. Victoriei) s ez azonnal értesíti a címzettet a pénz megérkezésétől. — Bármiféle információval szívesen szolgálunk és kívánatra megküldjük prospektusunkat, amely a lehető legrészletesebb felvilágosításokat nyújtja.

Jegyezze meg jól a címünket: 4045-1

Ottoman America Linie romániai képviselője Ferd. Hédont mérnök Bucuresti, Bvd. Elisabeta No. 4.

SZÍNHÁZ

MAGY Csütörtök: Faust. együttes bu helyárrakkal. Péntek: Hamburg utolsó előad szer. Palló Premier hely. A másorra tűzött megváltatók

Kertikabaré. H este 9 órakor fog előkelőbb szórakozó kerti kabarája. P műsor fogja szó 9 órától feltizenkét sem, amikor unat húis fái alatt. Négy (Az elszánt ember. Kigyútt az igazság tömege fogják alk szerepeket pedig Gyula, Izso fogják j már meg lehet vált pénzárnál úgy a napi előadásra.

Felelős szerkesztő: Hádó: RADIMA ny Szerkesztőség

A brassói iz sége lesz a Rosch ünnepekre főkéntó nékhöz intézendők megegyezés szerin Dr. h

Tenis lei 260, Neun férfi-, f karuh Cluj, P Föt

Agyag és Veg Gyárt: bören csont szapp gépsz Vesz: csont huslá tott

ATUTA a külföld legszolidá For Cluj, az Urat ben. Idegen eladása, folyó kölcsönök, b a legmagasab Telefon 1

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Csütörtök: Faust. (A magyar kir. operaház együttes búcsú-vendégjátéka. Főemelt helyárakkal.)

Péntek: Hamburgi menyasszony. (Az évad utolsó előadása. Operett újdonság 7-ed. szer. Palló Imre vendégjátékával. Premier helyárakkal.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztárána.

Kertikabaré. Három nap múlva, szombaton este 9 órakor fog megnyílni Kolozsvár legelőkelőbb szórakozó helye, a magyar színház kertikabaréja. Pazar, változatos és gazdag műsor fogja szórakoztatni a közönséget. 9 óráig tartó előadások nem lesznek egy perc sem, amikor unatkoznék a közönség a park husz fát alatt. Négy egyfelvonásos újdonság (Az elszánt ember, Az énekező, A dráma, Kinyitott az igazság) s a magánművészek egész seregét pedig Berky Lili, Gózon, Nagy Gyula, Izsó fogják játszani. Csütörtökön reggel már meg lehet váltani a jegyeket a színházi pénztárnál egy szombati, mint a vasárnapi előadásra.

Felölös szerkesztő DR. MARTON ERNŐ
Vadói: RADIMA nyomda és kiadóvállalat R.T.
Szerkesztőségi telefonszám 977

Pályázat.

A brassói izraelita hitközségnek szüksége lesz a Rosch Haschonoh és Jom Kipur ünnepére főkéntorra. Ajánlatok alárírt el-
nekhez intézendők augusztus 8-ig. Díjazás meggyezés szerint.

Dr. Kecskeméti Zsigmond,
hitközségi elnök Brassov.

Tenis nadrág

lei 260, lüster sacco

Neumann M.

férfi-, fiu- és leány-
karuha áruhaza
Cluj, Piata Unirii
Főter 14.

Agyag és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet,
csontzsirt, m ű t r á g y á t,
szappant, kocsikenőcsöt,
gépzsirt, téglát stb.

Vesz: csontot, száraz és vizes
húslást, nyers és olvasztott
fagyut.

ÁTUTALÁSOK!

a külföld bármely részébe
legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Urania palotával szem-
ben. Idegen pénznemek vétele és
előadása, folyó számlák, lombard-
kölcsönök, betétek napról-napig
a legmagasabban kamatoztatnak.
Telefon 1-69 és 7-25.

Valutapiac július 12-én

TŐZSDEK	Lei	oseh kor.	márka	fran. frank	svájci frank	líra	oszt. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. marka	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza																
Bécs valuta deviza		640	518750	2070		1160		1850	116500			450	26800			
Prága valuta deviza			860	330	810	188	6	35750	189	4950		70	4350			
Berlin valuta deviza		1100		588750	9200	2200	14750	3525	2160				481			
Zürich valuta deviza	15650	1250	10250			2320	225	3650		3650		9	522			
Paris valuta deviza	720	3040	255		23675	5610	305		5491				121950			
Budapest valuta deviza	755	32	27450	105		60	535					24	1330			
	765	33	275	10350		63	520									

NYUGÁGYAR

Weisz Kálmán, Oradea-Mare, Nagypiac-tér 10. Telefon 905.

kivánatra egyes drbként is bár-
hova **gyári áron** szállíthatnak
kartámlával, lábrésszel prima
vászonnal 250.—, vászon nél-
kül 150.— lei ellenében 0000

Kereskedők és viszonteladók figyelmébe!

2 vagon olasz cerna érkezett, garantált 400 yardos la. márkák.
Szállítunk legolcsóbb napi árban postai szétküldéssel.

Gutfried és Herskovits
Oradea-Mare, Piata Unirii 12. — Telefon 211.

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co

kötött, szövött, rövid és norinbergi árak nagykereskedése

Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

GRÜNWARD-ÜVEGCISISZOLDA

ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT
ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16

Tükröveg megérkezett!
Ujrafoncsorozás
Fintükrök raktára

Tükrök és butorüvegek minden
méret és modell szerint készülnek

Írógépek

és kellékek állandóan nagy választék-
an. Javításokat legolcsóbban
vállalok. 1370
Finkler Antal
Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Szé-
chenyi tér) 40. Telefon 493.

Cukorkás üvegek érkeztek

1277
Lusztig és Nussbacher
cukorka és csokoládé raktárába
Cal. Regele Ferdinand 31.

Sörkedvelők

1376

kedvenc itala a fölülmulthatatlan minőségű

világos Monostori-Sör

és a barna Apát-Sör

különlegesség

Kapható mindenütt!

MODERN ÜVEGCISISZOLDA

ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA

Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna
(Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381

készíti a legjobb tükröket
és butorüvegeket minden
méretben és mennyiségben

Ujrafoncsorozás!
Kérjen árajánlatot!

Máramarosi Takarékpénztár Rt.

Sighetul-Marmatiei (Máramarossziget)
Alapítva 1898.
Telefonszám 114—111.
Távíratcím Máramarositakarék.

Idegen pénzek vétele és eladása.

Átutalásokat eszközöl a bel- és külföld bár-
mely piacára a legelőnyösebb feltételek mellett.
Betéteket a legmagasabb kamattal mellett
gyümölcsözteszt. Váltók leszámítása és ipari
vállalatok finanszírozása. 1378

A cipőipart teljesen megszünt mert a

Renner Testvérek és Társai

Börgyár Rt., Cluj—Kolozsvár
gyárt mindenféle férfi, női és gyermek-
cipőt színes és lakbőrökből is a leg-
elegánsabb kivitelben!! 1301

Befőttes és ugorkás üvegek

megérkeztek

Eisenstädter Fülöp

volt Lakatos-áruház
Str. Regina Mária v. Deák F.-u. 13.

Footballabda 99—leitől

Gyermekkosci 350—
Rövid, kötött és gyermekjáték áru
nagyban is kapható. 1358

Budapesti

VII., Rákóczy-ut 6. és 1276

Wieni

I., Rotenturmstrasse 27. számú
házaink útján úgy a darabáru,
mint vagonrakomány forgalmat
Románia, Magyarország és Austria
között

5—10—15 napi

határidőn belül — kötbér kikö-
tése mellett — sikerül
lébonyolítanunk.
Ugyszintén határidő mellett vál-
taljuk a német cseh és olasz
szállítmányokat.

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vállalat,
Cluj, Piata Unirii 26.
Fiókok: Oradea-Mare Rimanozci-u. 12
Orsova, Dunapart.

Saját expositurák: Bruck, Hegyes-
halom, Moson, Szolnok, Biharkeresztes,
Békéscsaba, Kőtegyán, Biharpüspöki.

Munkanélküliek!

Szedjenek hársfa-
virágot, szikfü-teát
és más gyógy-
növényeket

Magas árat fizet érte a

„RÓZSA“

nagydrogueria és vegyszeti gyár
rt. Cluj, Str. Londrei (Hosszu-u.) 21
Lloyd 201 1329

